

Evaluatie Het Begint Bij Mij Diabolo

Looptijd proeftuin: november 2016-juli 2017

Doelgroep: ouders van kinderen met een chronische aandoening

Deelname: 11 ouders

Inleiding

Het doel van de proeftuin is het versterken van de veerkracht en de samenkracht van ouders van kinderen met een chronische ziekte binnen Diabolo (ambulante hulpverlening aan kinderen met een chronische ziekte). De proeftuin gebruikt hiervoor de methodiek Het Begint Bij Mij. De methodiek bestaat uit een gecertificeerde training gericht op het bevorderen van de eigen kracht van kinderen, ouders en mede-opvoeders en vergroot hun veerkracht en autonomie. Het uiteindelijke doel is om zo een veilige en uitdagende opvoedomgeving te creëren voor de kinderen. De training rust op vijf pijlers met vaardigheidstraining m.b.t.:

1. Je rol en verantwoordelijkheid als ouder, jongere, leerkracht, jongerenwerker, et cetera.
2. Zelfvertrouwen en zelfbeeld.
3. Effectieve communicatie.
4. Normen, waarden en regels.
5. Het samenstellen van een supportgroep met supportgroep-leiders.

Met name de eerste drie pijlers van de methodiek sluiten aan bij de indicatoren waarmee het Verwey-Jonker Instituut de effecten van deze proeftuin heeft gemeten, namelijk:

- Het zelfbeeld, de zelfwaardering en de veerkracht van de ouders / opvoeders die deelnemen aan de training is toegenomen (leefdomein 1);
- Ouders / opvoeders nemen verantwoordelijkheid voor hun gezin, binnen een goed functionerend netwerk (leefdomein 1);
- Ouders opvoeders benaderen de kinderen op een positieve wijze, gebruikmakend van opvoedingsondersteuning. (leefdomein 1).

Het programma Het Begint Bij Mij bestaat uit een reeks bijeenkomsten waarin individuen worden gecoacht om verantwoordelijkheid te kunnen nemen voor wie ze zijn: hun rollen, zelfvertrouwen, manier van communiceren, karakter, waarden, normen en positieve discipline in hun gezinnen, op school en in de directe omgeving. Over deze onderwerpen vulden zeven ouders die deelnamen aan het programma en een kind hebben met een chronische ziekte binnen Diabolo op verschillende momenten een vragenlijst in. De eindvragenlijst is door zes ouders ingevuld. In deze korte rapportage worden de start- en eindvragenlijsten vergeleken, omdat we daarmee kunnen kijken of er verschillen zijn na het volgen van de training. Daarnaast is gekeken naar de zelfrapportage over de veranderingen die de ouders hebben ervaren na afloop van de training.

Algemene waardering van de training

De ouders waarderen de training gemiddeld met een rapportcijfer van een 8,5.

Verder geven vijf ouders aan veel positieve invloed te ervaren van de training in hun dagelijks leven en één van de ouders, een beetje positieve invloed.

Enkele opmerkingen van deelnemende ouders bij de eindevaluatie:

“Ik heb het zeer gewaardeerd dat er mensen zijn die ons gezin wilde helpen en in een situatie waar wij ons in konden vinden. Ik kon zelf de controle houden. Vooral het boek en daardoor de interactie binnen ons gezin was erg fijn.”

“Vond het heel leerzaam had niet verwacht dat ik er zoveel van zou leren.”

“Super veel geleerd en ik ben blij dat ik de cursus gedaan heb.”

“De training heeft mijn leven veranderd. Ik word emotioneel als ik eraan denk. Het heeft me goed gedaan.”

Zelfbeeld, zelfwaardering en veerkracht

De ouders beoordelen hun eigen zelfbeeld en zelfwaardering na deelname positiever dan vóór deelname aan het programma Het Begint Bij Mij. Bij de startmeting kozen vijf ouders voor de antwoorden slecht of kan beter, bij de eindmeting koos niemand voor deze antwoorden. Twee ouders beoordeelden hun eigen zelfbeeld en zelfwaardering als uitstekend bij de eindmeting. Ook hoe de ouders zichzelf als persoon beoordelen is vooruitgegaan. Eén ouder gaf bij de startmeting aan zichzelf als slecht te beoordelen en drie ouders gaven aan dat deze beoordeling beter kon. Bij de eindmeting koos geen enkele ouder voor één van deze antwoorden. De ouders die de vragenlijsten invulden beoordeelden zichzelf als verantwoordelijke vaker/moeder/opvoeder bij de eindmeting eveneens positiever dan bij de startmeting.

Verder geven zes ouders aan veel positieve invloed te ervaren van de training in hun dagelijks leven en één ouder, een beetje positieve invloed.

Verder zien we zeer positieve reacties op de volgende beweringen: “Ik ben er klaar voor om het heft in eigen handen te nemen.” “Ik heb meer vertrouwen gekregen in de toekomst.” “Ik sta als persoon sterker in mijn schoenen.” “Het lukt mij over het algemeen beter om met uitdagingen en problemen om te gaan.” “Ik ben minder in verwarring over mijzelf.” “Ik voel mij als ouder van een chronisch ziek kind / kind met verwerking, sterker in mijn ouderrol.” “Ik heb de impact van de ziekte en/of rouw binnen mijn gezin beter een plek in mijn leven kunnen geven.”

Tenslotte gaven 3 ouders aan dat de aandacht in de training gericht op ziekte en verwerking, grote toegevoegde waarde had. Twee ouders gaven aan dat het toegevoegde waarde had. En voor één ouder had het geen toegevoegde waarde.

Verantwoordelijkheid van ouders voor hun gezin

Om de persoonlijke verantwoordelijkheid te meten kregen de ouders vijftien stellingen voorgesteld. Deze stellingen komen uit een gevalideerde vragenlijst die is ontwikkeld door Dr. Amanda Mergler (Docent Human Development and Educational, Psychology, Queensland University of Technology, School of Cultural and Professional Learning, Australië). De stellingen worden gemeten op een schaal van 1 (helemaal oneens) tot 4 (helemaal eens).

Om een algemeen beeld te schetsen van de vooruitgang wat betreft persoonlijke verantwoordelijkheid is de gemiddelde score over alle stellingen berekend. De ouders scoorden op de totale schaal die persoonlijke verantwoordelijkheid meet bij de eindmeting gemiddeld een 3,27

ten opzichte van een 3,03 bij de startmeting, voor de training. Bij alle stellingen die de persoonlijke verantwoordelijkheid meten rapporteren de ouders een vooruitgang. Vooral met de stellingen “Ik behandel anderen met respect, omdat ik zelf ook zo behandeld wil worden” en “Als het over mijn gedrag gaat, heb ik voor mijzelf een aantal richtlijnen waar ik mijzelf aan wil houden” zijn ouders het meer mee eens na deelname aan het programma dan bij de startmeting.

Ouders benaderen de kinderen op een positieve wijze, gebruikmakend van opvoedingsondersteuning

Visie op gezin

De ouders is gevraagd de verschillende relaties met familieleden en gezin te beoordelen. Bij de startmeting gaven drie ouders aan dat deze relaties beter konden. Bij de eindmeting na deelname aan het programma koos geen enkele ouder meer voor dit antwoord. Bij de vraag “Hoe beoordeel je de manier waarop jullie met elkaar omgaan en de waarden bij jullie thuis?” is niet een duidelijke vóór- of achteruitgang te zien.

Visie op opvoeding

Twee ouders gaven bij de eindmeting aan dat hun kennis en begrip van wat hun rol als vader/moeder/opvoeder inhoudt uitstekend is. Bij de vragenlijst voor deelname aan het programma was geen enkele ouders zo positief hierover. Ook over het gedrag van hun kind(eren) positief beïnvloeden en hun kind(eren) iets leren via hun eigen gedrag zijn de ouders positiever bij de eindmeting dan voor deelname aan het programma.

Communicatie

De communicatie en interactie met hun kind(eren) beoordelen de ouders na deelname aan het programma positiever dan bij de startmeting. Bij de startmeting gaven vijf ouders aan dan deze communicatie beter kon, bij de eindmeting koos geen enkele ouder dit als antwoord. Eén ouder beoordeelde de communicatie met zijn/haar kind als uitstekend bij de eindmeting. Wat betreft de communicatie met eventuele partner of andere belangrijke mensen die een rol spelen bij de opvoeding is niet hetzelfde resultaat waar te nemen. Hoewel één ouder die deze communicatie bij de startmeting als slecht beoordeelde daar na deelname positiever over was, is er bij de andere ouders geen vooruitgang of zelfs een achteruitgang te zien.

Conclusie

Uitgangspunt van de methodiek Het Begint Bij Mij is dat jeugd, ouders en medeopvoeders hun eigen kracht, opvoedvaardigheden en sociale netwerken weten te benutten, zodat ze regie over hun eigen leven hebben en houden en de normale uitdagingen die bij het opgroeien en opvoeden horen, zelf aan kunnen. Uit het onderzoek blijkt dat over het algemeen ouders na de training eens stuk positiever zijn over hun zelfbeeld, zelfwaardering, hun verantwoordelijkheid als opvoeder. Dit wordt sterk bevestigd door de zelfrapportage uit de eindvragenlijst. Wat betreft de verantwoordelijkheid ten aanzien van hun gezin was er na de training ook een duidelijke verbetering merkbaar. Ook hun visie en houding ten opzichte van gezin en opvoeding verbeterde. Tot slot gaven de ouders aan dat de communicatie en interactie met hun kind(eren) verbeterd was. Al met al laat de Diabolo groep van ouders een zeer positief resultaat zien en een duidelijke vooruitgang ten opzichte van vóór training.